

İlgili Kanun / Madde
4857 S.İşK/1

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/31406
Karar No. 2008/25286
Tarihi: 06.10.2008

- İŞ SÖZLEŞMESİNİN BELİRLEYİCİ UNSURLARI
- BAĞIMLILIK

ÖZETİ: Ücret, emek ve bağımlılık iş sözleşmesinin belirleyici unsurlarıdır. İş sözleşmesini diğer iş görme sözleşmelerinden ayırt edici en önemli kıstas bağımlılık ilişkisidir. Ayrıca iş sözleşmesinde, kural olarak işle ilgili gerekli alet ve malzemeyi işveren temin etmek zorundadır. Ancak işverenin rızası ile bu alet ve malzemeleri işçi de temin edebilir. Alet ve malzemelerin işçi tarafından temin edilmesi, iş ilişkisini ortadan kaldırmaz.

Dosya içeriğine göre her ne kadar kayıtlarda görünmese bile aylık ödeme gösteren banka ekstresi, davalı şirket yetkilisi beyanı, trafik ceza tutanağına göre davacının kalite kontrol görevi ile bazen kendi aran, bazen de davalı şirketin aracı ile belirli bir süre çalıştığı sabittir. Davalı şirket yetkilisi davacının kendi nam ve hesabına çalıştığına ve eser sözleşmesi bulunduğu dair herhangi bir sözleşme sunmamıştır. Davacının davalı işyeri kayıtlarında görünmemesi aradaki ilişkinin iş ilişkisi olmadığı anlamına gelmemelidir.

DAVA: Davacı, ihbar ve kıdem tazminatı, ödenmeyen ücret ve kullandırılmayan yıllık izin ücreti alacaklarının ödenmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, görevsizlik karar vermiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hâkimi B.Kar tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı işçi 2003 yılında davalı işyerinde Kalite kontrolör olarak işe başladığım, kimi zaman işveren aracı ile kimi zamanda kendi aracı ile malzeme

sevkiyatı yaptığını, sevk irsaliyelerinde imzası olduğunu, iş sözleşmesinin haksız feshedildiğini, son iki aylık ücretinin ödenmediğini, izin kullanmadığını belirterek, ihbar ve kıdem tazminatı ile ödenemeyen ücret ve kullanılmayan yıllık ücretli izinleri karşılığı ücret alacağını tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı şirket yetkilisi, kalite kontrol için işe alındığının doğru olduğunu, kendi veya şirket aracı ile şirket malzemelerini firmalara irsaliye karşılığı teslim ettiğini, davacının alkol aldığını ve şirketin aracı ile kaza yaptığını, zararı ve trafik cezasını ödediklerini, ehliyetine el konduğunu, kendisinin affını isteyip işten ayrıldığını beyan etmiştir.

Mahkemece, özellikle BÇM iş müfettişi raporuna itibar edilerek davacının işyeri kayıtlarında bulunmadığı, kendi nam ve hesabına çalıştığı, taraflar arasında iş ilişkisi olmadığı, iş mahkemesinin görevli olmadığı gerekçesi ile görevsizlik karar verilmiştir.

Ücret, emek ve bağımlılık iş sözleşmesinin belirleyici unsurlarıdır. İş sözleşmesini diğer iş görme sözleşmelerinden ayırt edici en önemli kıstas bağımlılık ilişkisidir. Ayrıca iş sözleşmesinde, kural olarak işle ilgili gerekli alet ve malzemeyi işveren temin etmek zorundadır. Ancak işverenin rızası ile bu alet ve malzemeleri işçi de temin edebilir. Alet ve malzemelerin işçi tarafından temin edilmesi, iş ilişkisini ortadan kaldırmaz.

Dosya içeriğine göre her ne kadar kayıtlarda görünmese bile aylık ödeme gösteren banka ekstresi, davalı şirket yetkilisi beyanı, trafik ceza tutanağına göre davacının kalite kontrol görevi ile bazen kendi aracı, bazen de davalı şirketin aracı ile belirli bir süre çalıştığı sabittir. Davalı şirket yetkilisi davacının kendi nam ve hesabına çalıştığına ve eser sözleşmesi bulunduğu dair herhangi bir sözleşme sunmamıştır. Davacının davalı işyeri kayıtlarında görünmemesi aradaki ilişkinin iş ilişkisi olmadığı anlamına gelmemelidir. Davacının işverenin emir ve talimatı ile kalite kontrol görevi ile işyerinden diğer firmalara sevk edilen malzemelerin sevk irsaliyelerini düzenlediği, işverenden talimat aldığı, iş sözleşmesinin en önemli unsuru olan bağımlılık unsurunun davalı işveren yetkilisinin beyanına göre gerçekleştiği, davacının belirli bir süre içinde iş görme ediminin yerine getirdiği ve banka ekstrelerine göre aylık ücret aldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca bu konuda davacının bildirdiği tanıkların dinlenmemesi de usulü eksikliktir.

Somut bu maddi ve hukuki olgulara göre, taraflar arasındaki ilişki, iş ilişkisidir. Taraflar işçi ve işverendir. İstekler 4857 sayılı İş Kanunu'ndan doğmaktadır. Uyuşmazlığın 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca iş mahkemesinde görülmesi gerekir. İşin esasına girilerek uyuşmazlığın çözümü yerine yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 06.10.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.